RABHADH
CAITHFEAR an ceistpháipéar seo a thabhairt ar ais le do fhreagarleabhar ag deireadh an scrúdaithe, nó caillfear marcanna.

Scríobh do Scrúduimhir anseo: ☞

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ NA hARDTEISTIMÉIREACHTA, 2008

GNÓ – GNÁTHLEIBHÉAL

(400 marc)

DÉ MÁIRT, 10 MEITHEAMH – TRÁTHNÓNA 2.00 p.m. go dtí 4.30 p.m.

FREAGAIR

(A) Deich gceist as ROINN 1

AGUS

(B) Ceithre cheist as ROINN 2 mar a leanas:

Ceist amháin as Cuid 1 agus
Dhá cheist as Cuid 2 agus
Ceist amháin eile as Cuid 1 nó Cuid 2.

Tá na ceisteanna go léir ar aon mharc.

Ceadaítear áireamháin a úsáid.
Déanamh agus Sórt an Áireamháin a Úsáideadh:

C.	Marc
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	
13	
14	
15	
Iomlán	

NÁ DÉAN DEARMAD AN CEISTPHÁIPÉAR SEO A THABHAIRT AR AIS LEIS AN bhFREAGARLEABHAR INA mBEIDH NA FREAGRAÍ AR ROINN 2

ROINN 1
(100 marc)

CEISTEANNA FREAGRAÍ GEARRA

Freagair 10 gceist. Tá 10 marc ag gabháil le gach ceist. Cuir an Ceistpháipéar seo ar ais le do thoil in éineacht le do fhreagarleabhar.

1. Cad dó a seasann na litreacha seo a leanas? (Scríobh gach freagra sa spás cuí.)

(i) CTP (PLC)	
(ii) CGB (AGM)	
(iii) T & F (R & D)	
(iv) SB (MD)	

2. Liostaigh **trí** ghné de chonradh bailí.

(i) ______________________

(ii) ______________________

(iii) ______________________

3. Tabhair breac-chuntas ar **dhá** shaintréith/scil a bhíonn ag fiontraí.

(i) ______________________

____

(ii) ______________________

____

4. Déan idirdhealú idir Ollphá agus Glanphá.

(i) Ollphá: ______________________

____

____

(ii) Glanphá: ______________________

____

____

5. Tarraing graf líne chun an t-eolas seo a leanas ó Throscán Uí Mháille Tta a léiriú.

Bliain	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**
Costais Phá €	**150,000**	**160,000**	**180,000**	**200,000**	**190,000**

Costais Phá €

Bliain

6. Tabhair breac-chuntas ar **dhá** chúis a ndéantar earraí a iompórtáil isteach go hÉirinn agus tabhair **dhá** shampla de na hiompórtálacha sin.

(i) Cúis 1: ______________________________

____

(ii) Cúis 2: ______________________________

____

Samplaí: 1. ______________________________

2: ______________________________

7. Mínigh an téarma 'spriocmhargadh' agus tabhair sampla **amháin** a léireoidh do fhreagra.

____

____

____

Sampla: ______________________________

8. Scríobh FÍOR nó BRÉAGACH i ndiaidh gach ceann de na habairtí seo:

	Abairt	Fíor nó Bréagach
1.	Plean gearrthéarma is ea plean straitéiseach.	
2.	Is sampla de Thaighde Allamuigh é suirbhé a dhéanamh in áit an mhargaidh.	
3.	Ráiteas ar shócmhainní agus ar fhiachais é an Clár Comhardaithe.	
4.	Is é is Curriculum Vitae ann ná doiciméad a úsáidtear chun iarratas a dhéanamh ar iasacht.	
5.	Baineann Forbairt Fréamhshamhla le samhail nó leis an chéad shampla de tháirge a dhéanamh.	

9. Tá cearta faoin Acht um Chosaint Sonraí 1988 ag daoine a gcoinnítear eolas pearsanta fúthu ar ríomhaire. Tabhair breac-chuntas ar **dhá cheann** de na cearta seo.

(i) ______________________________

____

(ii) ______________________________

____

10. Mínigh an téarma 'oiliúint ionduchtúcháin': ______________________________

____

____

____

11. Tabhair breac-chuntas ar fhreagracht shóisialta **amháin** atá ag gnó do gach ceann de na páirtithe leasmhara seo a leanas:

(i) Pobal áitiúil: ______________________________

____

(ii) Soláthróirí: ______________________________

____

12. Cad is brí le hanailís LLDB (SWOT)? ______________________________

____

____

____

13. Ainmnigh fiontar stáit/áisíneacht stáit **amháin** atá gníomhach sna réimsí seo a leanas.

	Ainm an fhiontair/áisíneacht stáit
(i) Táirgeadh	
(ii) Iompar	
(iii) Oiliúint	
(iv) Margaíocht	

14. Mínigh an téarma 'Margaíocht Dhomhanda': ______________________________

____

____

____

15. Tabhair breac-chuntas ar **dhá** bhuntáiste a thugann obair foirne d'eagraíocht.

(i) ______________________________

____

(ii) ______________________________

____

CUIMHNIGH AR AN SCRÚDPHÁIPÉAR SEO A CHUR AR AIS
LE DO FHREAGARLEABHAIR

ROINN 2
(300 marc)

Freagair <u>ceithre</u> cheist as Roinn 2 mar a leanas:
Ceist amháin as Cuid 1 agus
Dhá cheist as Cuid 2 agus
Ceist amháin eile as Cuid 1 nó Cuid 2.

CUID 1

DAOINE SA GHNÓ

CEIST 1

Déan staidéar ar an eolas a thugtar agus freagair na ceisteanna a leanas:

Cheannaigh Martina péire buataisí a chosain €100 ó Choisbheart Uí Raghallaigh Tta. Tar éis seachtaine amháin d'imigh an tsáil de cheann de na buataisí. D'fhill sí ar an siopa leis an admháil ach dhiúltaigh siad na buataisí a thógáil ar ais.

Tá Martina ag smaoineamh ar a cás a thabhairt chuig Cúirt na nÉileamh Beag.

(A) **(i)** Ainmnigh an dlí a chosnaíonn Martina sa chás seo. (10 marc)

(ii) Mínigh cearta dlíthiúla Mhartina **agus** dualgais Choisbheart Uí Raghallaigh Tta. (20 marc)

(iii) Mínigh **dhá** bhuntáiste atá ann do Mhartina a cás a thabhairt chuig Cúirt na nÉileamh Beag. (10 marc)

Is féidir Díospóid Trádála a mhíniú mar dhíospóid idir fostóir agus na fostaithe.

(B) **(i)** Tabhair breac-chuntas ar **thrí** fháth/chúis le díospóidí trádála. (20 marc)

(ii) Déan cur síos ar aon **dá** fheidhm atá ag Ceardchumann. (15 mharc)

(75 marc)

CUIMHNIGH AR AN SCRÚDPHÁIPÉAR SEO A CHUR AR AIS LE DO FHREAGARLEABHAIR

TIMPEALLACHT INTÍRE

CEIST 2

Déan staidéar ar an eolas a thugtar agus freagair na ceisteanna a leanas:

> *Tá tionscal na tógála agus tionscal na déantúsaíochta mar chodanna den earnáil thánaisteach den gheilleagar.*

(A) Tabhair breac-chuntas ar **thrí** bhuntáiste a bhain geilleagar na hÉireann as fás thionscal na tógála le blianta beaga anuas. (15 mharc)

(B) Mínigh **dhá** dhúshlán atá le sárú ag tionscail déantúsaíochta in Éirinn. (15 mharc)

(C) **(i)** Cad is Comhar Creidmheasa ann?
(ii) Mínigh go hachomair **dhá** sheirbhís a thugann Comhar Creidmheasa dá chuid ball.
(20 marc)

(D) **(i)** Mínigh an bhrí atá leis an téarma 'comhpháirtíocht'.
(ii) Tabhair **trí** bhuntáiste atá ag comhpháirtíocht mar eagraíocht gnó. (25 marc)

(75 marc)

TIMPEALLACHT INTÍRE / IDIRNÁISIÚNTA

CEIST 3

Déan staidéar ar an eolas a thugtar agus freagair na ceisteanna a leanas:

> *Tá Éire mar bhall den AE ó 1973. Tá ballraíocht san AE tar éis tionchar suntasach a bheith aici ar fhás agus ar fhorbairt eacnamaíochta na hÉireann.*

(A) Tabhair breac-chuntas ar **thrí** bhuntáiste a bhaineann gnó na hÉireann as ballraíocht den Aontas Eorpach. (15 mharc)

(B) **(i)** Ainmnigh **dhá** institiúid den AE.
(ii) Mínigh an ról atá ag ceann **amháin** díobh. (20 marc)

(C) Tabhair breac-chuntas ar **dhá** bhealach a mbíonn tionchar ag fás na dífhostaíochta ar gheilleagar na hÉireann. (20 marc)

(D) Tabhair breac-chuntas, agus tú ag baint úsáide as samplaí, ar **dhá** bhealach a gcabhraíonn Teicneolaíocht an Eolais le gnóthais Éireannacha atá ag plé leis an trádáil idirnáisiúnta.
(20 marc)

(75 marc)

CUIMHNIGH AR AN SCRÚDPHÁIPÉAR SEO A CHUR AR AIS LE DO FHREAGARLEABHAIR

CUID 2

BAINISTÍOCHT

CEIST 4

Déan staidéar ar an eolas a thugtar agus freagair na ceisteanna a leanas:

Is den tábhacht é go n-aithneodh gnólacht na rioscaí, go ndéanfadh sé measúnú orthu, agus go ndéanfadh sé iarracht iad a laghdú sula dtógann sé amach árachas.

(A) Tabhair breac-chuntas ar **cheithre** chineál éagsúla polasaí árachais a mbeifeá ag súil leis go mbeadh siad ag monarcha. (20 marc)

(B) Tabhair breac-chuntas ar **thrí** bhealach ar féidir le bainisteoir rioscaí a laghdú i monarcha. (20 marc)

(C) Ainmnigh agus mínigh na feidhmeanna atá ag **dhá** dhoiciméad a úsáidtear go rialta san árachas. (15 mharc)

(D) Mínigh na **trí** phrionsabal árachais seo a leanas.
Tabhair sampla **amháin** i ngach cás chun do fhreagra a léiriú.

- **(i)** Leas Inárachais
- **(ii)** Meon Lánmhaith
- **(iii)** Slánaíocht (20 marc)

(75 marc)

FIONTAR / BAINISTÍOCHT / GNÓ I nGNÍOMH

CEIST 5

Déan staidéar ar an eolas a thugtar agus freagair na ceisteanna a leanas:

Tá Sinéad ag obair le roinnt blianta i siopa ilrannach gnóthach i mBaile Átha Cliath, achar 50 ciliméadar óna baile féin.

Ba mhaith le Sinéad gnó a bhunú ina baile dúchais agus tá comhairleoir fostaithe aici chun comhairle a chur uirthi maidir le cúrsaí airgeadais, cánachas, agus earcú agus roghnú fostaithe.

(A) Sainaithin **dhá** riosca agus **dhá** luach saothair a bheidh ann do Shinéad má bhunaíonn sí a gnó féin. (20 marc)

(B) Tabhair breac-chuntas ar **thrí** fhoinse smaointe nua gnó a bheadh ar fáil do Shinéad. (15 mharc)

(C) Tabhair breac-chuntas ar **thrí** mhodh a d’fhéadfadh Sinéad a úsáid chun fostaithe a earcú i gcomhair a gnó. (15 mharc)

(D) Ainmnigh **dhá** cháin a mbeadh súil ag Sinéad lena n-íoc. (10 marc)

(E) Ainmnigh **dhá** fhoinse airgeadais fadtéarma a d’fhéadfadh Sinéad a úsáid chun a gnó a thosú agus mínigh **ceann amháin** díobh. (15 mharc)

(75 marc)

CUIMHNIGH AR AN SCRÚDPHÁIPÉAR SEO A CHUR AR AIS LE DO FHREAGARLEABHAIR

BAINISTÍOCHT

CEIST 6

Déan staidéar ar an eolas a thugtar agus freagair na ceisteanna a leanas:

Tá folúntas tar éis teacht chun cinn in LMN Tta sa phost mar Bhainisteoir Oifige. Is é Seán Ó Maoldúin an Bainisteoir Acmhainní Daonna agus is mian leis an post a líonadh go hinmheánach.

(A) Dréachtaigh, agus dáta an lae inniu á úsáid agat, Meamram (memo) ó Sheán Ó Maoldúin chuig an bhfoireann go léir ag meabhrú dóibh gurb é 20ú Meitheamh 2008 an spriocdháta d'iarratais i gcomhair an phoist.
(15 mharc)

(B) Seachas meamraim, ainmnigh **trí** chineál eile cumarsáide inmheánaí. (15 mharc)

(C) Sainaithin agus mínigh **trí** thoisc a théann i gcion ar roghnú modhanna cumarsáide i ngnólacht.
(20 marc)

(D) Tabhair breac-chuntas ar **dhá** bhuntáiste atá ann do LMN Tta as earcú go hinmheánach.
(10 marc)

(E) Mínigh na téarmaí seo a leanas:
- **(i)** Rialú Stoic.
- **(ii)** Rialú Airgeadais. (15 mharc)

(75 marc)

CUIMHNIGH AR AN SCRÚDPHÁIPÉAR SEO A CHUR AR AIS LE DO FHREAGARLEABHAIR

CEIST 7

Freagair gach cuid den cheist seo:

(A) Tabhair breac-chuntas ar **thrí** mhír eolais a bheadh ó bhainisteoir bainc agus iarratas ar iasacht i gcomhair gnó á mheas aici/aige. (15 mharc)

(B) Mínigh **dhá** chúis a n-ullmhódh gnó réamhaisnéis sreabhadh airgid. (10 marc)

(C) Mínigh an téarma 'rótharraingt bhainc'. (10 marc)

(D) Tógadh an t-eolas seo a leanas as cuntais Spóirt Mhic Shuibhne Tta.

CLÁR COMHARDAITHE (Sliocht) ar an 31 Nollaig		
	2007	**2006**
	€	**€**
Sócmhainní Reatha	**300,000**	**290,000**
Fiachais Reatha	**200,000**	**145,000**

(i) Sainaithin **dhá** mhír a d'fhéadfaí a chur san áireamh sa rannóg 'Sócmhainní Reatha' i gClár Comhardaithe Spóirt Mhic Shuibhne Tta. (15 mharc)

(ii) Ríomh **Cóimheas an Chaipitil Oibre** do na blianta 2006 agus 2007 agus déan tagairt don treocht.
(Taispeáin an fhoirmle agus do chuid oibre go léir.) (25 marc)

(75 marc)

CUIMHNIGH AR AN SCRÚDPHÁIPÉAR SEO A CHUR AR AIS LE DO FHREAGARLEABHAIR

GNÓ I nGNÍOMH

CEIST 8

Déan staidéar ar an eolas a thugtar agus freagair na ceisteanna a leanas:

Tá cur chun cinn riachtanach do ghnólacht chun a chuid táirgí a thabhairt ar aire an mhargaidh agus chun tomhaltóirí a spreagadh chun iad a cheannach.

(A) Tá cur chun cinn ar cheann de na 4 chomhpháirt sa Mheascadh Margaíochta. Ainmnigh na **trí** chomhpháirt eile agus mínigh ceann **amháin** díobh. (20 marc)

(B) **(i)** Liostaigh **trí** mhodh (mheán) fógraíochta agus luaigh buntáiste a bhaineann le **gach ceann** díobh. (15 mharc)

(ii) Tabhair breac-chuntas ar **thrí** fheidhm atá ag an bhfógraíocht. (15 mharc)

(C) Dréachtaigh agus cuir lipéid ar léaráid de Shaolré Táirge. (15 mharc)

(D) Tabhair breac-chuntas ar **dhá** shampla de mhodhanna Caidrimh Phoiblí (PR) a úsáideann gnólacht. (10 marc)

(75 marc)

CUIMHNIGH AR AN SCRÚDPHÁIPÉAR SEO A CHUR AR AIS LE DO FHREAGARLEABHAIR

Leathanach Bán